

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2023

Chișinău

**Pentru aprobarea semnării Memorandumului de înțelegere
dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României
privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor
de gaze naturale și energie electrică din Republica Moldova și România**

În temeiul art. 8¹ din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă semnarea Memorandumului de înțelegere dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale și energie electrică din Republica Moldova și România.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nicolae POPESCU

Ministrul energiei

Victor Parlicov

Argumentarea necesității pentru aprobarea semnării Memorandumului de Înțelegere dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale și energie electrică din România și Republica Moldova

A. Descrierea tratatului

Memorandumul propus pentru semnare reprezintă un tratat bilateral care va fi încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României.

Tratatul bilateral supus semnării are forma unui Memorandum de Înțelegere, structurat în 4 (patru) Capitole, conținând 11 (unsprezece) Articole, ce se referă la autoritățile desemnate, obiectivul Memorandumului de Înțelegere, măsurile organizatorice și dispozițiile finale.

Ținând cont de multitudinea activităților comune, în contextul intensificării relațiilor bilaterale catalizate și de multitudinea aspectelor politice și de securitate regională, scopul Memorandumului de a crea cadrul necesar unei cooperări în domeniul energiei între Părți, examinarea soluțiilor posibile și realizarea proiectelor necesare schimbului de energie pe termen lung și de a facilita schimbul de cunoștințe tehnice, abilități și expertiză în conformitate cu legislația națională a părților.

În acest sens, urmare a semnării Memorandumului de Înțelegere, părțile urmează să colaboreze în vederea promovării și realizării proiectelor de interconectare a rețelelor naționale de transport de gaze naturale și energie electrică din cele două țări și a proiectelor complementare (realizarea/dezvoltarea depozitelor de înmagazinare a gazelor naturale, sau alte proiecte identificate).

La data intrării în vigoare a prezentului Memorandum de Înțelegere își încetează valabilitatea Memorandumul de înțelegere dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind realizarea proiectelor necesare interconectării rețelelor de gaze naturale și energie electrică din Republica Moldova și România, semnat la Chișinău la 21 mai 2015.

Urmare a semnării Memorandumului de Înțelegere, acesta va intra în vigoare la data primirii ultimei notificări, prin canale diplomatice, prin care Părțile se informează reciproc cu privire la îndeplinirea procedurilor legale interne necesare pentru intrarea în vigoare a acestuia.

Conform prevederilor Memorandumului de Înțelegere, acesta va putea fi modificat sau completat prin acordul scris al ambelor Părți. Amendamentele vor intra în vigoare la data primirii ultimei notificări, prin canale diplomatice, prin care Părțile se informează reciproc cu privire la îndeplinirea procedurilor legale interne necesare pentru intrarea în vigoare a acestuia.

În ceea ce privește denunțarea Memorandumului de Înțelegere, acesta poate fi denunțat de oricare dintre Părți prin notificarea în scris a celeilalte Părți. Denunțarea va avea efect la 2 (două) luni de la primirea notificării respective.

Astfel, în cazul denunțării Memorandum de Înțelegere, orice act încheiat în baza și pe durata valabilității Memorandumului de Înțelegere va rămâne în vigoare și va fi derulat în conformitate cu prevederile acestuia, cu excepția cazului în care Părțile convin altfel.

Memorandum de Înțelegere își încetează valabilitatea la data finalizării și recepționării lucrărilor prevăzute în textul Memorandumului.

B. Analiza de impact

Informații generale. Actualitatea Memorandumului de Înțelegere rezidă în necesitatea valorificării oportunităților cooperării bilaterale pentru dezvoltare moldo-române.

În contextul prevederilor documentelor de politici, precum Strategia Uniunii Europene în domeniul Acțiune Climatică și Energie statuate prin documentele de politici precum „Pactul Verde European” „REPowerEU”, pachetul legislativ „Fit for 55”, care prevăd necesitatea reechilibrării situației energetice de pe continentul european, prin eliminarea treptată a dependenței de combustibilii fosili proveniți din Federația Rusă, avansarea proiectelor investiționale, care fac obiectul Memorandumului, vor permite creșterea nivelului de securitate în aprovizionare cu resurse energetice atât a Republicii Moldova și României, cât și vor contribui la diversificarea surselor și a rutelor de aprovizionare la nivel regional.

De menționat că, în sectorul gazelor naturale, Memorandumul care urmează să fie negociat și semnat, stabilește realizarea unor acțiuni specifice legate de posibilitatea creșterii capacității de transport a gazelor naturale, precum și examinarea posibilității extinderii gazoductului Iași-Ungheni-Chișinău prin construcția unei conducte de transport a gazelor - Centura Chișinăului. Acest obiectiv ar putea fi realizat până la sfârșitul anului 2031.

Suplimentar, prin semnarea Memorandumului de Înțelegere urmează a fi sprijinită dezvoltarea pe teritoriul României a sistemului de înmagazinare/stocare gaze naturale în vederea asigurării de capacități de stocare, prin realizarea proiectelor „Creșterea capacității de înmagazinare a gazelor naturale a depozitului Sărmășel” și/sau „Depozitul de înmagazinare a gazelor naturale Fălticeni” (depozit nou).

În sectorul energiei electrice, în contextul recente sincronizări a sistemului electroenergetic al Republicii Moldova cu rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrice ENTSO-E, în domeniul energiei electrice, Memorandumul vizează așa obiectiv ca realizarea proiectelor de importanță strategică precum, Linia Electrică Aeriană (LEA) cu tensiunea nominală 400 kV Suceava - Bălți, extinderea stației 400kV Suceava și stația 400 kV Bălți, proiectul Liniei Electrice Aeriene de interconexiune de 400 kV între

Strășeni – Republica Moldova (cu extinderea stației Strășeni) și o stație electrică de pe teritoriul României stabilită de CNTEE „Transelectrica” SA, precum și dezvoltarea liniei de interconexiune în domeniul energiei electrice existente 110kV Huși-Cioara.

Urmare a semnării Memorandumului, urmează a fi asigurate condițiile desemnării „OPCOM” SA în temeiul legislației Republicii Moldova, prin forma juridică corespunzătoare, în calitate de operator al pieței de energie electrică în Republica Moldova, inclusiv operator al pieței energiei electrice desemnat, în vederea integrării pieței energiei electrice din Republica Moldova în piața internă de energie electrică a Uniunii prin cuplarea piețelor.

Suplimentar, urmare a semnării Memorandumului va fi posibilă preluarea de către operatorul sistemului de transport al energiei electrice ÎS „Moldelectrica” în blocul de reglaj al CNTEE „Transelectrica” SA, în cadrul operării interconexiunilor cu ENTSO-E, respectiv integrarea ÎS „Moldelectrica” în Piața de Echilibrare administrată de către CNTEE „Transelectrica” SA. Totodată urmează a fi stabilite procesele de tranzacționare transfrontalieră a energiei electrice de echilibrare și serviciilor de sistem prin accesarea de către ÎS „Moldelectrica” a Pieței de Echilibrare și Pieței Serviciilor Tehnologice de Sistem, administrate de către CNTEE „Transelectrica” SA.

Încheierea Memorandumului de Înțelegere, urmărește implementarea obiectivelor de politică energetică ale Uniunii Europene privind dezvoltarea interconectării cu statele învecinate și întărirea acestora cu partenerii din cadrul Comunității Energiei, în special cu Republica Moldova, urmărind crearea premiselor privind integrarea piețelor de energie locale în piața unică europeană.

Un aspect important al Memorandumului, îl constituie aspectele privind coordonarea pozițiilor în cadrul reuniunilor în formatul Comisiei Europene-România-Republica Moldova-instituții financiare internaționale, în vederea realizării cu prioritate a obiectivelor de infrastructură și totodată, evitarea oricărei suprapunerii de activități sau acțiuni care să ducă la întârzierea realizării cu prioritate a respectivelor proiecte și cu respectarea legislațiilor naționale.

Proiectele prevăzute de Memorandumul de Înțelegere vor fi implementate de către Ministerul Energiei cu suportul Unității Consolidate de Implementare a Proiectelor în domeniul Energiei (instituție publică) care asigură suportul în implementarea eficientă a proiectelor în domeniul energiei prin administrarea, monitorizarea și coordonarea acestora în conformitate cu cerințele organismelor financiare internaționale donatoare.

Aspectul politic, cultural, social. Prevederile Memorandumului de Înțelegere nu contravin politicii externe promovate de către Republica Moldova.

Mai mult ca atât, încheierea Memorandumului conduce la intensificarea relațiilor bilaterale mutual benefice, iar prevederile și obiectivele acestuia sunt în strictă concordanță cu documentele de politici a Republicii Moldova, precum, Strategia Energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 și angajamentele asumate în cadrul Tratatului Comunității Energetice, Acordului de Asociere RM-UE.

Subsecvent de menționat că, odată cu semnarea Memorandumului, ultimul va conduce la implementarea proiectelor comune, care vor avea impact direct asupra securității energetice și ca rezultat cetățenii vor avea acces la servicii de aprovizionare cu resurse energetice în condiții de fiabilitate, calitate și prețuri accesibile.

Aspectul economic si de mediu. Proiectul Memorandumului de Înțelegere nu conține prevederi care ar avea repercusiuni negative asupra economiei și mediului Republicii Moldova.

Aspectul normativ. Prevederile Memorandumului de Înțelegere nu contravin Constituției Republicii Moldova, Cartei Organizației Națiunilor Unite, precum și altor tratate internaționale la care Republica Moldova face parte. Încheierea Memorandumului de Înțelegere este în concordanță cu angajamentele asumate în cadrul Tratatului prevederile Tratatului de instituire a Comunității Energetice și ale Acordului de asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, care promovează cooperarea părților privind aspecte legate de energie pe baza principiilor de parteneriat, interes reciproc, transparență și previzibilitate.

Aspectul instituțional si organizatoric. Aplicarea prevederilor Memorandumului de Înțelegere nu necesită întreprinderea măsurilor suplimentare privind înființarea unor structuri noi sau modificarea celor existente și nu va abilita instituțiile implicate cu împuterniciri noi.

Aspectul financiar. Tratatul nu implică costuri suplimentare pentru asigurarea acțiunilor legate de aspectele normative, instituționale și organizatorice.

Aspectul temporar. Memorandumul de Înțelegere se încheie pe o perioadă nedeterminată și va intra în vigoare la data primirii ultimei notificări, prin canale diplomatice, prin care părțile se informează reciproc cu privire la îndeplinirea procedurilor legale interne, necesare pentru intrarea în vigoare.

Memorandumul de Înțelegere poate fi poate fi denunțat de oricare dintre Părți prin notificarea în scris a celeilalte Părți. Denunțarea va avea efect la 2 (două) luni de la primirea notificării respective.

C. Rezultatul negocierilor.

Urmare a aprobării Hotărârii Guvernului nr. 749/2023, de comun acord, Părțile au conveni despre organizarea ședinței de negociere la data de 16 noiembrie 2023, ședința având loc prin videoconferință.

Negocierile s-au desfășurat în limba română, fiind purtate discuții extinse pe marginea prevederilor proiectului Memorandumului de Înțelegere.

Membrii delegațiilor au discutat conținutul celor 11 (unsprezece) articole din proiectul Memorandumului de Înțelegere și au convenit de principiu asupra conținutului acestora.

La finalul discuției, conducătorii delegațiilor au agreeat asupra faptului că ședința de negociere din data de 16 noiembrie 2023 reprezintă singura și unica ședință, în cadrul căreia părțile au convenit asupra prevederilor finale ale Memorandumului de Înțelegere.

Urmare a ședinței de negociere a fost întocmit Procesul Verbal al ședinței de negociere, care cuprinde propunerile și rezultatele discuțiilor asupra textului Memorandumului de Înțelegere, acesta fiind semnat de către conducătorii delegațiilor de negociere.

D. Aspectul semnării tratatului,

Inițiativa de a încheia un Memorandum de Înțelegere aparține ambelor Guverne având în vedere instituirea Parteneriatul Strategic dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova, precum și a disponibilității părților de a continua cooperarea bilaterală în domeniile stabilite drept prioritare în comun acord.

Având în vedere disponibilitatea expusă de partea Română de a aproba semnarea Memorandumului de Înțelegere până la sfârșitul anului 2023, a fost propusă semnarea Memorandumului de Înțelegere, în cadrul întrevederii Miniștrilor Energiei planificată la data de 11 decembrie 2023.

Memorandumul urmează a fi semnat în limba română și va intra în vigoare la data primirii ultimei notificări, prin canale diplomatice, prin care părțile se informează reciproc cu privire la îndeplinirea procedurilor legale interne, necesare pentru intrarea în vigoare.

Din partea Guvernului Republicii Moldova, Memorandumul de Înțelegere va fi semnat de către Ministrul Energiei, dl Victor PARLICOV, urmare a eliberării deplinelor puteri.

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV